

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 20.

Vydána dne 4. března 1922.

Obsah: (64.—66.) 64. Vyhláška o novém církevním zřízení Českobratrské církve evangelické v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. — 65. Zákon, kterým se doplňují a mění dosavadní předpisy o pojišťovnách. — 66. Nařízení o zřízení Ústřední komise pro sběr léčivých rostlin.

64.

Vyhláška

ministerstva školství a národní osvěty
ze dne 8. února 1922

o novém církevním zřízení Českobratrské
církve evangelické v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vláda schválila usnesením ze dne 13. ledna 1922 na základě § 9 cís. patentu ze dne 8. dubna 1861, č. 41 ř. z., nové církevní zřízení (ústavu) Českobratrské církve evangelické v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Toto nové zřízení nahradí dosavadní církevní zřízení, publikované vyhláškou bývalého rakouského ministerstva kultu a vyučování ze dne 15. prosince 1891, č. 4 ř. z. z roku 1892 (se všemi pozdějšími změnami a doplňky), posléze pozměněné základními a přechodnými ustanoveními pro Českobratrskou církev evangelickou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jež uveřejněny byly vyhláškou ministerstva školství a národní osvěty ze dne 25. listopadu 1919, č. 625 Sb. z. a n.

Nové církevní zřízení vstupuje ihned v platnost.

Dr. Šrobár v. r.

Církevní zřízení Českobratrské církve evangelické v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

I.

Základní a zásadní ustanovení.

§ 1.

Po 160letém pronásledování českých církví husitských byly pozůstatkům jejich tolerancním patentem z roku 1781 oktroyovány kon-

fese augsburská a helvetská. Avšak české evangelické církve si byly vždy živě vědomy, že vznikly z reformace české, z církve podobojí a Jednoty bratrské. Také z ducha jejich stále byly živы. A proto nyní, kdy se navrátila českému národu vláda věcí jeho, obě církve evangelické, a. i h.v., na svém generálním sněmu, zasedajícím v Praze ve dnech 17. a 18. prosince 1918, usnášejí se jednotně a slavnostně, že se po třisetletém násilném odtržení od svých otců vracejí k nim a navazují znovu zjevně na českou reformaci husitskou a na církev podobojí a Jednotu bratrskou. Majíce pak obě jeden původ, po příkladu těchto církví otcovských a podle odkazu J. A. Komenského v „Kšaftu“ slučují se a prohlašují se za církev jednotnou. Tomuto svému rozhodnutí dávají výraz tím, že, majíce základem jednotné své církve evangelium jakožto pravidlo svého náboženství, hlásí se k Českému vyznání, na němž se roku 1575 církve podobojí a Jednota bratrská sjednotily a r. 1609 v Majestátu sloučily v církev jedinou, a k Bratrskému vyznání od J. A. Komenského z roku 1662, jakožto poslednímu vyjádření víry Českých Bratří.

Přijetím těchto vyznání českých osvědčují jednak svou historickou a duchovní souvislost se jmenovanými církvemi husitskými, jednak svou snahu a vědomé odhodlání, podle vzoru těchto církví a na základě jejich zásad, učení, zkušeností a darů dále nábožensky žítí a pracovati o vzdělání království Božího v národě českém. Hledíce k tomuto usnesení přijímají pro obnovenou církev jméno, které jest výrazem původu jejího i ducha české reformace, totiž „Českobratrská církev evangelická“.

§ 2.

Na základě právě uvedeného rozhodnutí byla přijata tímž sněmem a vládou Českoslo-

venské republiky dne 5. listopadu 1919 a prezidentem republiky dne 22. prosince 1919 schválena tato ustanovení:

1. Spoluvěřící evangelicko-křesťanské církve augsburského a helvetského vyznání v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, národnosti české, tvoří samostatnou českou církev.

2. Církev tato, podle vyznání dříve rozdělená na dvě, slučuje se v jednu církev a přijímá jméno „Českobratrská církev evangelická“ a vyznání České z r. 1575 a Bratrské z r. 1662 jakožto výraz historické a duchovní souvislosti s reformací českou.

3. K církvi této náležejí všechny české sbory dříve augsburského a helvetského vyznání a všichni souvěrci české národnosti, dříve vyznání a. a h.v., jakož i ty sbory jiného jazyka, které uznají zásady a zřízení Českobratrské církve evangelické.

4. Všechno jmění a fondy, které náležely církevním a školním sborům i kazatelským stanicím, seniorátům neb superintendencím augsburského a helvetského vyznání, i podíl ze jmění celé dříve rakouské církve evangelické přechází v majetek a správu těchto sborů, stanic, seniorátů a superintendencí Českobratrské církve evangelické, po případě v majetek a správu celé církve.

§ 3.

K Českobratrské církvi evangelické mohou patřiti evangelici jiného jazyka, kteří uznají zásady a zřízení Českobratrské církve evangelické.

Také mohou administrativně k Českobratrské církvi evangelické býti přičleněny evangelické sbory, které nepřijaly ani jména, ani české konfese Českobratrské církve evangelické.

§ 4.

Českobratrská církev evangelická, kořenící v české reformaci husitské, jest českou větví reformačního křesťanstva světového. Jsouc vzdělána na základě evangelia Kristova a na něm trvajíc, zřizuje se i v církevních řádech svých podle zásad a příkladů Písma svatého.

§ 5.

Jakožto církev národní a lidová uznává Českobratrská církev evangelická za své členy všechny v ní zrozené a podle jejího řádu pokřtěné aneb k ní přistouplé muže, ženy a děti, pokud výslovně z církve nevystoupili anebo nebyli vyloučeni.

§ 6.

V rámci platných zákonů státních spravuje Českobratrská církev evangelická své záležitosti samostatně.

II.

Ustanovení obecná.

§ 7.

Českobratrská církev evangelická je zřízena a spravována podle zásad presbyteriálních synodních. Organizace a správa její postupuje podle těchto tří stupňů:

a) Základní jednotkou je sbor místní, stručně sbor, což je sdružení jednotlivců a rodin bydlících v určitém obvodu. Sbor vykonává své povinnosti a práva shromážděním sborovým, po případě zastupitelstvem, staršovstvem a farářem (duchovním správcem).

b) Další, vyšší jednotkou je sbor seniorátní neboli seniorát, sdružení to několika sborů místních k společné činnosti. Správu seniorátu vykonává seniorátní shromáždění neboli konvent, seniorátní výbor a kon-senior.

c) Nejvyšší jednotkou správní je sbor povšechný, celá Českobratrská církev evangelická v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jejížto správu koná synod, synodní výbor a senior.

§ 8.

Každý církevní sbor (místní, seniorátní i povšechný) má právo nabývatí jmění i hmotných prostředků k udržování své správy podle předpisu občanského zákona, žádá proto od svých členů k úhradě svých potřeb zvláštní příspěvky členské a má právo vybíratí tyto zvláštní příspěvky mezi svými členy a pořádatí sbírky kostelní a podomní.

§ 9.

Každý sbor spravuje své zvláštní záležitosti svými zákonitými zástupci, ale podřizuje se v příčině své správy a věcí kázeňských vyšším církevním orgánům. Má též právo předkládati jim svá přání a návrhy o věcech církevních k dalšímu řádnému jednání.

Z rozhodnutí církevních orgánů lze se odvolati ve všech případech až k nejvyššímu orgánu církevnímu, jestliže církevním zřízením není rozhodnutí nižší instance označeno za konečné. Odvolání jest podati do 30 dnů ode dne doručení aneb oznámení, a to u té

instance, která učinila příslušné rozhodnutí, není-li tímto zřízením ustanoveno jinak.

§ 10.

Pravoplatnost každého církevního shromáždění a jeho usnesení je podmíněna tím, aby se pozvání k němu stalo předepsaným způsobem, a pokud není církevním zřízením ustanoveno jinak, aby byla přítomna nadpoloviční většina členů. Řádné pozvání jest buď ohlášení s kazatelny po dva dni bohoslužebné při hlavních nedělních neb svátečních shromážděních chrámových, anebo pozvání osobní, poštou nebo poslem.

§ 11.

Platná usnesení a volby dějí se nadpoloviční většinou odevzdaných platných hlasů, není-li tímto církevním zřízením ustanoveno jinak. Předseda hlasuje rovněž a má toliko jeden hlas. Při rovnosti hlasů návrh padá, není-li v tomto zřízení ustanoveno jinak. Je-li při volbách rovnost hlasů, aneb nedosáhne-li se pro některé volené nadpoloviční většiny hlasů, koná se mezi kandidáty, kteří dostali buď stejně aneb poměrně nejvíce hlasů, volba užší. Zvoleni jsou ti, kteří dostali poměrnou většinu odevzdaných hlasů. Jestliže při volbě užší bude rovnost hlasů, rozhodne los, leč by toto církevní zřízením ustanovovalo jinak.

§ 12.

Kdo má v kterémkoli shromáždění církevním právo zasedati nebo hlasovati, je povinen zasedání, jakož i hlasování se účastniti a nemá býti v tomto shromáždění vázán žádnou instrukcí. Při všem přednášení i hlasování má se spravovati toliko svým přesvědčením a svědomím. Naskytne-li se komu překážka, pro kterou nemůže zasedání býti přítomen, jest povinen včas poslati předsedovi omluvu. Odmítne-li však hlasovati, musí hned oznámiti důvod toho.

§ 13.

Hlasuje se buď zvednutím ruky, nebo povstáním. Žádá-li toho třetina přítomných členů shromáždění, hlasuje se podle jmen. Tajně se hlasuje při volbách, není-li tímto církevním zřízením aneb jednacím řádem v některých případech ustanoveno jinak. V otázkách, týkajících se jednotlivých členů, hlasuje se též tajně; členové tito mohou při takovém jednání a hlasování býti přítomni

toliko na výslovné usnesení příslušného shromáždění, ale hlasovati nesmějí.

§ 14.

Každé shromáždění musí míti svého předsedu a zapisovatele. Předseda předkládá věci, o nichž se má jednati, bdí nad pořádkem a jest odpověden za zákonnost veškerého jednání a usnášení. Má právo i povinnost zastaviti takové rokování aneb usnášení, které přesahuje oprávněnost příslušného shromáždění, a důvody toho má dáti protokolovati. I předsedovi i shromáždění přísluší právo vznášeti stížnost, která by z toho snad vzešla, na nejbližší vyšší církevní orgán k rozhodnutí.

§ 15.

O každé schůzi jest sepsati protokol, obsahující údaj, jak byla schůze svolána, jméno předsedy, seznam přítomných a počet nepřítomných, předměty a pořad jednání, otázky předložené k hlasování a výsledek hlasování, po případě i protesty a ohrazení. Výpisy z protokolů, jsou-li podepsány předsedou příslušné schůze a zapisovatelem aneb jiným členem na schůzi přítomným a opatřeny pečeti úřední, mají platnost originálu.

§ 16.

Každá schůze všech církevních orgánů zahajuje se a končí modlitbou. Veškerá zasedání jsou veřejná, ale ve věcech osobních aneb z usnesení schůze stávají se tajnými.

§ 17.

Všechna církevní zastupitelstva musí býti svolána mimořádně, žádá-li toho třetina členů.

§ 18.

Kdo v některém církevním orgánu přijal funkci služební na určitou dobu, jest zproštěn své povinnosti teprve tehdy, když nová volba nabude zákonné platnosti. Avšak ztráta způsobilosti k nějakému úřadu má za následek ztrátu úřadu samého, ať doživotního, ať na určitou dobu ustanoveného, ihned, nejsou-li tímto církevním zřízením ustanoveny výjimky z toho.

§ 19.

Každý vyšší orgán církevní správy má právo zastaviti usnesení orgánů nižších, odporují-li zákonům státním neb církevním.

III.

S b o r.

§ 20.

Sbor je základní jednotkou církevní, spojující v určitém obvodu jednotlivce a rodiny k společnému pěstování křesťanského života, jakož i ke správě společných zájmů a záležitostí duchovních a církevních.

Nynější sbory Českobratrské církve evangelické uznávají se za trvající po právu tak, jak jsou v mezích místních složeny v dřívějším trvání aneb listinami neb novým, řádně projednaným a potvrzeným ohraničením.

§ 21.

Sbory jsou buď farní nebo filiální. Farní sbor je ten, který má svého stálého duchovního správce, faráře.

Filiální sbor nemá faráře, nýbrž náleží a náležitosti musí k duchovní správě některého sousedního sboru farního.

§ 22.

Změny hranic sborových mohou nastati:

1. zrušením sboru (§ 81, 7.; § 101, 10.);
2. sloučením dvou nebo několika sborů (§ 81, 7.; § 101, 10.);
3. zřízením sboru nového (§ 101, 10.);
4. odloučením obcí, osad aneb jejich částí z jednoho sboru do druhého (§ 86, 13.).

§ 23.

Sbor, ať farní, ať filiální, může býti zrušen, když počet členů jeho i hospodářská síla klesnou tak, že sbor není s to hraditi své potřeby, a když dvě třetiny hlasovných údů vysloví se zrušením souhlas aneb toho žádají.

Zrušení sboru farního může se státi tím způsobem, že se promění ve sbor filiální, aneb tak, že vůbec přestane trvati a že se členové jeho připojí k jednomu nebo několika sousedním sborům.

Seniorátní konvent se může usnášeti také na zrušení takového sboru, který se nejen hospodářsky stal neschopným trvati, nýbrž který poklesl tak, že nejeví vůbec žádného církevního a náboženského života, takže ani neučinil usnesení o svém zrušení.

Při zrušení sboru musí býti učiněno řádné narovnání s farářem, jestliže je který posud na sboru. Nároky zaručené povolací listinou

aneb jinou smlouvou nesmějí ani faráři ve službě sborové jsoucím, ani pensionovanému nijak býti zkráceny.

Také musí býti učiněno řádné usnesení, jak se naloží se jměním nemovitým i movitým, s jeho správou i výnosem jeho. Jmění nesmí býti vynaloženo jinak nežli k účelům, pro které bylo získáno, to jest k náboženským účelům Českobratrské církve avangelické; ať je spravuje kdokoli, musí býti spravováno odděleně. Kdyby v obvodu zrušeného sboru povstal nový sbor českobratrský, má mu jmění to býti odevzdáno. Kdyby pro jakoukoli příčinu se nestalo řádné usnesení o správě a vynakládání jmění sboru zrušeného, náleží seniorátnímu výboru učiniti o tom rozhodnutí. Může v tomto případě konati správu jmění toho také sám.

§ 24.

Sloučení dva aneb několik sborů lze jen tam, kde se prokáže, že aspoň jeden z těchto sborů samostatně není s to opatřiti si prostředky potřebné k vydržování sboru, aneb kde bez ohrožení zdárného náboženského vývoje jediný sloučený sbor vyplní také své náboženské a církevní poslání. K sloučení je potřebí souhlasu většiny hlasovných údů sborů zúčastněných.

Při tom musí příslušní orgánové sborovi (staršovstvo a shromáždění sborové, po případě zastupitelstvo) učiniti řádné usnesení a vzájemně dohodnutí o tom, jak se vynakládati bude jmění každého z nich (kostel, fara, jiný majetek nemovitý i movitý), kdo je bude spravovati, zda z některého ze sloučených farních sborů povstane filiálka, kde bude středisko sboru, kde a kdy se budou konati chrámová shromáždění a církevní funkce. Toto vše musí býti ve způsobě statutu připojeno k žádosti o sloučení. Kdyby měl sloučený sbor míti jen jednoho faráře, kdežto ve sborech, z nichž má povstati jediný, jich posud bylo několik, musí s nimi býti učiněno zvláštní narovnání. Při tom nároky žádného z nich, zaručené povolací listinou neb jinou smlouvou, nesmějí býti zkráceny. Mělo-li by ve sboru sloučeném býti na čas aneb na stálo několik farářů, musí býti učiněno dohodnutí i usnesení orgánů sborových o vzájemném poměru jejich i jejich práci a povinnostech.

§ 25.

Nový sbor může býti zřízen tam, kde členové církve, bydlící v obvodu přesně ohraničeném, prokáží:

1. že si většina jich nového sboru žádá;
2. že zřízení sboru takového jest potřebí pro zdárnější pěstování náboženského a církevního života;
3. že nový sbor je po stránce finanční zabezpečen;
4. že zřízením jeho není ohrožen žádný ze sborů, z nichž údové nového sboru mají býti odloučeni.

§ 26.

Žádosti za zrušení sborů neb sloučení jich, opatřené všemi potřebnými doklady, musí býti zaslány seniorátnímu výboru, ke kterému přísluší sbor, jenž má býti zrušen, aneb, při slučování sborů, seniorátnímu výboru, ke kterému přísluší sbor, v němž má býti středisko sborů sloučených. Seniorátní výbor si vyžádá potřebné listiny ještě snad nezaslané a předloží žádost se svým posudkem nejbližšímu seniorátnímu konventu k usnesení.

Jsou-li zúčastněny při tom i sbory, náležející k jinému seniorátu, musí býti příslušný seniorátní výbor o tom zpraven nejméně měsíc před zasedáním shromáždění svého seniorátu, aby toto shromáždění učinilo usnesení. Zprávu dá seniorátní výbor, kterému byla žádost zaslána. Ke zprávě musí býti přiloženy i doklady žádosti.

Usnesení řečená předloží se pak synodnímu výboru k potvrzení, nebo byla-li by různá usnesení, k rozhodnutí. Kdyby některé seniorátní shromáždění neučinilo usnesení, ač byla jeho úřadu včas dána zpráva, učiní synodní výbor rozhodnutí i bez tohoto usnesení.

Zrušení neb sloučení sborů oznámí synodní výbor zemské politické správě.

§ 27.

Jde-li o zřízení nového sboru, předloží se žádost s doklady příslušnému seniorátnímu výboru, a ten se pak, týkalo-li by se to i jiného seniorátu, postará o vyjádření příslušného seniorátního výboru, opatří vše svým posudkem a návrhem a předloží žádost synodnímu výboru, který, dorozuměje se ze zemskou správou politickou, učiní rozhodnutí.

§ 28.

K odloučení obce neb osady od jednoho sboru ke druhému jest třeba, aby souhlasila většina všech jejich hlasovných členů. K odloučení toliko částí osady jest třeba, aby souhlasili všichni, kdo v té části bydlí. Žádati o to mohou buď příslušní členové sami, aneb

některé ze zúčastněných staršovstev. Vždy však musí býti připojeno vyjádření příslušných staršovstev, jakož i v případě druhém musí údové, kterých se to týče, projevit svůj souhlas. Rozhodnutí přísluší výboru seniorátnímu. Z jeho nálezu lze se odvolati k synodnímu výboru do 40 dnů po doručení. Synodní výbor také rozhoduje sám, když se odloučení týká sborů různých seniorátů. V tomto případě podají příslušné seniorátní výbory jen své posudky. O změně příslušnosti osad jest vždy dáti synodnímu výboru zprávu, který učiní oznámení o změně hranic i zemské správě politické.

§ 29.

Ustanovení o změnách sborových hranic platí i pro sbory filiální. Sbory tyto mohou býti zřizovány i nadále, a to nejen podle §§ 23 a 26 přeměnou sboru farního, nýbrž i tehdy a tam, kde členové církve vzdálení od sídla farního sboru, bydlící v určitém obvodu, pro lepší pěstování náboženského života si toho žádají a kde prostředky jejich hmotné jsou dostatečné na potřeby sboru filiálního.

Poměr filiálky ke sboru farnímu a k duchovní správě jeho musí býti stanoven zvláštním statutem.

Chce-li se filiální sbor státi farním, musí o to zažádati podle předpisu §§ 25 a 27. Jen místo ustanovení § 25, 1., stačí, aby se staršovstvo jeho a shromáždění sborové, po případě zastupitelstvo, většinou svých členů na tom usneslo.

§ 30.

Pro členy sboru, kteří jsou buď příliš vzdáleni od farního sídla, aneb v jejichž zájmu jest, aby měli zvláštní shromažďovací středisko, mohou býti zřízeny kazatelské stanice. Zřizuje je staršovstvo buď na žádost těch, pro něž má stanice býti, aneb z vlastního popudu a usnesení. Zřízení se oznámí seniorátnímu výboru, a ten podá zprávu o tom synodnímu výboru.

Kazatelská stanice si volí svůj výbor; ten je však podřízen staršovstvu příslušného sboru, jež může samo, neučiní-li tak stanice, výbor ustanoviti.

Objeví-li se v některém obvodu potřeba zříditi stanici, a není-li možno, aby staršovstvo kteréhokoli sboru ve věci té dalo podnět, může seniorátní výbor na žádost zúčastněných kazatelskou stanicí zříditi, určití její sborovou příslušnost a členům jejím uděliti práva členská, pokud jich nemají. O tom pak podá zprávu synodnímu výboru.

§ 31.

Stanice kazatelské, po případě i s filiálními sbory, mohou se spojit v diasporní sbor farní. Utvoření jeho však podle žádostí stanic neb filiálek a podle posudků staršovstev a seniorátních výborů přísluší seniorátnímu shromáždění. Potvrzení uděluje, po případě rozhodnutí činí synodní výbor. Také může býti zřízen diasporní sbor farní usnesením synodu.

§ 32.

Zříditi školní sbor k vydržování církevní školy obecné neb občanské jest možno podle ustanovení platných pro zřízení sboru církevního (§§ 25 a 27). Správu sboru takového vykonává zvláštní školní výbor a shromáždění členů sboru školního, po případě zastupitelstvo, volené podle ustanovení pro správu sborů vůbec. Školní sbor utvořiti může i část údů jednoho neb několika sborů církevních.

Také může školy zříditi, vydržovati a spravovati sám sbor církevní (farní nebo filiální). Ve školním výboru, po případě ve staršovstvu sboru, který má svou církevní školu, zasedá jakožto člen správce školy, po případě řídicí učitel. Kde je škol několik, volí staršovstvo, po případě výbor, jednoho z učitelů řídicích nebo správce školy.

O zřizování a otvírání škol platí předpisy státních zákonů školních.

Zruší-li se církevní škola, musí příslušné jmění k vydržování jejímu shromážděné, nemovité i movité, býti zabezpečeno. Trvá-li dále zvláštní školní sbor, spravuje on toto jmění, jinak je spravuje staršovstvo církevního sboru, v němž škola byla, a to odděleně.

Výnosu jmění tohoto smí se používatí výhradně jen na vyučování náboženství a náboženskou výchovu Českobratrské evangelické mládeže.

Byla-li by škola zřízena znovu, vrátí se jmění na její potřeby.

§ 33.

Se svolením staršovstva a seniorátního výboru mohou se členové z části jednoho neb několika sborů spojit k založení a udržování hřbitova neb nějakého ústavu církevního s účelem náboženským neb dobročinným. Správu takového podniku koná správní výbor a shromáždění členů podle ustanovení o správě sborů.

§ 34.

Každému sboru jest dáno na vůli, aby si vypracoval se zřetelem k místním poměrům aneb dosavadním zvyklostem místní statut. I dva neb několik sborů mohou míti takový statut, který by upravoval jejich vzájemný poměr i jejich případnou zvláštní spolupráci. Žádný statut nesmí se protiviti církevnímu zřízení a každý musí býti schválen příslušnými shromážděními údů — po případě zastupitelstvy — a seniorátními výbory.

Ve sborech s filiálkami takový statut býti musí,

§ 35.

Všechny sbory jsou povinny starati se o to, aby byl jejich majetek nemovitý řádně zapsán v pozemkových knihách a pojištěn, majetek peněžitý pak aby byl bezpečně uložen.

§ 36.

Každý člen církve náleží ke sboru, v jehož obvodu bydlí, leč by dřívějšími zvyklostmi aneb vzájemnou dohodou mezi sbory, jichž se to týká, bylo ustanoveno jinak. Dohoda tato musí býti schválena seniorátním výborem.

§ 37.

Sbor poskytuje svým členům péči duchovenskou ve věcech nábožensko-mravních a všechny služby církevní. Podle učení Písma svatého mají členové vzájemně nárok i povinnost bratrského účastenství ve všech věcech života svého; bratrské útěchy v strastech, pomoci v těžkostech, rady v nesnázích, povzbuzení a pozdvižení v slabostech a pochybnostech, jakož i srdečné účasti v radostech. V rámci řádů a zřízení církevního mohou přednášeti přání, návrhy a stížnosti sborovým zastupitelstvům, míti účast ve všech ústavech a ve vsí činnosti sborové.

Povinni pak jsou řídití se ve svém životě evangeliem Kristovým a církevním řádem; účastniti se církevního života, jmenovitě společných shromáždění a Svaté večeře Páně; mají býti podle své možnosti a darů svých spolupracovníky v církvi své a přispívati též hmotně na vydržování svého sboru i celé církve podle obecných a sborových ustanovení v poměru ke jmění svému a příjmům svým. Z nemovitého jmění jsou povinni příspěvkem též ve sboru, kde jmění to jest.

§ 38.

Hlasovné a aktivní právo volební ve sboru mají všichni staršovstvem do seznamu voličů

přijetí členové, muži i ženy, kteří ve sboru nejméně rok bydleli, dovršili dvacátý čtvrtý rok věku, hlasovného a volebního práva disciplinárně nebyli zbaveni a za rok předcházející řádně zapravili příspěvky sborové, každému z nich vyměřené. Členové nově přijatí mohou nabýti práva volebního po uplynutí roku, počítajíc od jejich přijetí, ale staršovstvo může lhůtu tuto v jednotlivých případech zkrátiti.

Faráři, vikáři, diakoni (jáhnové), církevní učitelé, sborové sestry (diakonky) mají právo hlasovné mocí svého úřadu.

Členové jiného sboru, kteří se přestěhovali, přinesou-li si od staršovstva sboru, který opustili, potvrzení svého plnoprávného členství a uvolí-li se zapravovati příspěvky sborem vyměřené, nabývají ihned práva hlasovného.

V nově zřízených aneb sloučených sborech mají právo hlasovné všichni členové, kteří je měli ve sboru, jemuž náleželi před tím.

§ 39.

Právo volitelnosti ve sboru mají všichni hlasovní údové, kteří dokončili dvacátý šestý rok věku, lež by bylo tímto zřízením ustanoveno jinak.

§ 40.

Zákonní orgánové sboru jsou shromáždění sborové (zastupitelstvo), staršovstvo a duchovní správce (farář).

§ 41.

Shromáždění sborové tvoří všichni členové sboru, kteří mají právo hlasovné.

Ve sborech, kde toho žádá potřeba, může si sborové shromáždění se souhlasem seniorátního výboru ze sebe zvoliti zastupitelstvo a nadati je všemi právy sborového shromáždění mimo právo voliti faráře.

Počet členů zastupitelstva a náhradníků ustanovuje se podle počtu členů hlasovných ve shodě se seniorátním výborem. Každý člen sborového shromáždění může býti volen do zastupitelstva. Zastupitelstvo se volí na šest let a členové jeho mohou býti opět voleni.

Sborové shromáždění (zastupitelstvo).

§ 42.

Sborové shromáždění (zastupitelstvo) rozhoduje ve všech věcech sborových, které nejsou výslovně vyhrazeny staršovstvu nebo fa-

ráři (duchovnímu správci). Jemu zejména přísluší:

a) přijímati výroční zprávu staršovstva o vykonaných pracích a o stavu sboru a na základě jejím rokovati a usnášeti se o návrzích z jednání toho vzešlých;

b) zřizovati nová místa farářů, vikářů, diakonů (jáhnů) a sborových sester. Zřizování nových míst farářských podléhá schválení synodního výboru;

c) voliti faráře, kteréžto právo nemůže býti přeneseno na zastupitelstvo, definitivní učitele, usnášeti se o počtu členů staršovstva a zastupitelstva a voliti je;

d) povolovati náklad na vydržování vlastního sboru i potřeby celé církve;

e) usnášeti se o nabývání, zcizení neb zatížení nemovitého majetku, o pronájmu nemovitostí na více než šest let, o uzavírání výpůjček, pokud neslouží jen k zatímní výpomoci a nejsou opět uhrazeny z běžných příjmů správního roku; o novostavbách a ustanovení příspěvků sborových; o klíči, podle kterého mají býti příspěvky rozvrhovány na členy sboru; o výročním rozpočtu, o zkoumání výročních účtů sborových a fondových;

f) k výměně nemovitého jmění sboru za movité a naopak a vůbec ke zcizení nemovitého i movitého majetku sborového, pokud má historickou, uměleckou neb vědeckou cenu, jakož i ke každému novému postavení církevních budov a k vydání převyšujícímu peníz 20.000 Kč, konečně k výpůjčkám, které by převyšovaly polovici ročních příjmů, potřebí jest schválení seniorátního výboru;

g) usnášeti se o změnách hranic podle §§ 23 a 24 a předkládati návrhy o tom seniorátnímu výboru;

h) zřizovati církevní statuty.

§ 43.

Shromáždění sborové (zastupitelstvo) musí býti svoláno pravidelně aspoň jednou do roka. Pro každou schůzi má býti oznámen pořad jednací. Předseda staršovstva předsedá i sborovému shromáždění (zastupitelstvu). Nesejde-li se při prvé schůzi většina členů, bude se schůze konati pravoplatně a činiti usnesení, volby vyjímajíc, o půl hodiny později, než původně bylo ustanoveno, za jakéhokoli počtu přítomných. Tato okolnost musí však býti uvedena výslovně v pozvání ke schůzi. Při volbách zastupitelstva nebo staršovstva, nesejde-li se hned při prvé schůzi dostatečný počet členů,

ohlásí se druhá schůze týmž způsobem na některou dobu pozdější, a volba se provede za každého počtu přítomných.

Staršovstvo.

§ 44.

V každém sboru musí býti zřízeno staršovstvo, jež tvoří farář nebo faráři ve sboru ustanovení a další starší zvolení sborovým shromážděním (zastupitelstvem). Volitelní do staršovstva jsou všichni hlasovní údové sboru, kteří dokončili dvacátýšestý rok věku. Členy staršovstva nemohou býti manžel a manželka, rodiče a děti, bratři a sestry, tchán a tchyně, zeť nebo snacha. Dispens od příbuzenstva může na zvláštní odůvodněnou žádost udělit seniorátní výbor. Je-li místo farářovo uprázděno, jest administrátor členem staršovstva. Počet starších a přiměřený počet náhradníků řídí se velikostí sboru. Starších má býti nejméně šest a nejvíce dvacetčtyři; toto číslo, jakož i počet náhradníků určuje sborové shromáždění (zastupitelstvo) se schválením seniorátního výboru. Starší se volí na šest let a mohou býti opět voleni. Sborové shromáždění se může usnésti, aby se polovice staršovstva obnovovala každý třetí rok. Volbu staršovstva řídí dosavadní jeho předseda nebo místopředseda.

§ 45.

Staršovstvu přísluší obzvláště:

1. pečovatí o křesťanský život ve sboru, a to vlastním osobním příkladem i službou;
2. pečovatí o pravidelné konání shromáždění chrámového, udržovatí církevní řád a kázeň, působiti k tomu, aby neděle byla svěcena, aby mládež školní i dospívající byla cvičena v pobožnosti a utvrzována v pravdách evangelia. K tomu vésti mají zvláště církevní slavnosti, náboženská poučování, cvičení náboženského zpěvu, bratrské schůzky a pod.;
3. usnáseti se o změnách, pořádku a času chrámových shromáždění; změny v řádu bohoslužebném podléhají schválení synodního výboru;
4. starati se o chudé a nemocné, zvláště o vdovy a sirotky i osoby zanedbané neb občanskými tresty stížené;
5. přijímati nové členy do sboru;
6. spravovatí knihu sborovou, zakládati a spisovatí seznamy údů hlasovných, rozhodovatí o námitkách činěných proti těmto seznamům, zařizovatí volby, vykládati seznamy

členů hlasovných nejméně 14 dní před každou volbou, svolávati sborové shromáždění (zastupitelstvo) a prováděti usnesení jeho, jakož i usnesení a nařízení vyšších církevních orgánů;

7. voliti a propouštěti vikáře, jáhny, zvláštní učitele náboženství, varhaníky, sborové sestry, zpěváky, kostelníky a pod.; volby vikáře se dějí se srozuměním a souhlasem faráře;

8. pečovatí o hmotnou schopnost sboru, spravovatí a rozmnožovatí jmění jeho a fondy, klásti ze správy majetku řádné účty, sdělovatí rozpočet sboru, spravovatí inventář a poříditi jeho soupis, rozvrhovatí sborové příspěvky podle usneseného klíče na členy sboru, pečovatí o zřízení a udržování církevních budov, hřbitova a jiného majetku sborového;

9. navrhovatí sborovému shromáždění výši, event. zvýšení služebních platů a pečovatí o zapravení jich podle závazku a usnesení přijatého sborovým shromážděním (zastupitelstvem);

10. podávati v prvních měsících každého roku sborovému shromáždění (zastupitelstvu) účty za minulý rok, jakož i zprávu o stavu sboru a o práci vykonané v minulém roce. Účty tyto, jakož i rozpočet a výkaz příspěvků, rozvržených na členy sboru, musí býti veřejně vyloženy nejméně 14 dní před výroční schůzí sborového shromáždění (zastupitelstva). Účty sborové musí býti rovněž předloženy do konce května každého roku seniorátnímu výboru ve dvou stejnopisech;

11. v lásce předkládati duchovním správcům i jiným členům staršovstva, jakožto spolubratřím, přání anebo stížnosti hledící k jejich úřadování a obcování, a kdyby to nemělo úspěchu, činiti oznámení vyšším úřadům církevním;

12. předkládati konseniorovi návrhy týkající se církevního života a zřízení s řádným odůvodněním k dalšímu jednání;

13. voliti ze sebe poslance do seniorátního shromáždění, a to ve sborech do 600 duší jednoho, do 2000 duší dva, přes 2000 duší tři a tolikéž jejich náhradníků.

§ 46.

Jména nově zvolených starších, jakož i funkcionářů staršovstva oznámí se sboru o nedělních službách Božích a písemně i seniorátnímu výboru.

Nově zvolení starší vykonají při chrámovém shromáždění nedělním podáním ruky farářů tento slib:

„Slibuji před Bohem, že v činnosti své jako starší budu blaha tohoto sboru svědomitě dbáti a přihlížeti k tomu, aby církev rostla všelijak v Toho, kterýž jest hlava, totiž v Krista.“

§ 47.

Staršovstvo volí ze sebe kurátora a jeho zástupce a vedle nich — po pravidle ze svých členů — i zapisovatele, pokladníka, podle potřeby i jednatele, správce fondů, správce realit a účetního. Není-li takový funkcionář členem staršovstva, odpovídá staršovstvo za jeho úřadování.

Za předsedu volí si staršovstvo buď kurátora neb faráře, a to na šest let. Dokud není volba vykonána, předsedá farář. Je-li farář předsedou, jest kurátor místopředsedou, a naopak. Staršovstvo ustanoví meze, v kterých smí kurátor jednati jménem a za plné odpovědnosti celého staršovstva. Zastupování sboru na venek přináležejí farářům a kurátorovi.

Staršovstvo může rozdělit svou práci a úkoly mezi své členy i mezi jiné členy sboru, a to buď svěřuje jednotlivcům zvláštní úkoly, neb je volí do různých odborů. Jména zvoleného kurátora i jeho zástupce oznámí se okresní politické správě.

§ 48.

Staršovstvo ve svém celku i každý jeho člen, zejména funkcionáři mají toho dbáti, aby jmění a fondy sboru byly co nejlépe uloženy a spravovány, aby církevní kapitál zůstal nedotčen, aby se výtěžek jmění i fondů a nadání v náležitý čas vybíral, přírodniny včas zpeněžovaly, kapitály na zákonnou jistotu ukládaly, aby cenné papíry byly vinkulovány a aby byly pomíjeny výdaje nepotřebné.

Všechny osoby, které jsou staršovstvem povolány k účasti ve správě jmění sborového, ručí za vše podle zákonů občanských.

§ 49.

Schůzi staršovstva svolává předseda podle potřeby (neb na přání) aspoň čtvrtiny členů. Záznamy o schůzích se zapisují ve zvláštní knize, která se předkládá konseniorovi o vísitaci, aby se přesvědčil o řádné správě sboru. Předseda hlasuje jako i ostatní členové; je-li rovnost hlasů, předseda rozhoduje. Při volbách však toho práva nemá.

§ 50.

Veškeré listiny pravoplatně podpisuje kromě faráře a kurátora ještě jeden člen staršovstva. Oprávněnost k pravoplatnému podpisu a pravost těchto podpisů potvrzuje konsenior podle potřeby.

§ 51.

Úřad staršovský jest úřadem čestným a koná se bezplatně.

§ 52.

Starší, který nedbaje napomenutí po třikráte bez odůvodněné omluvy nepřišel do schůze, může býti zbaven svého úřadu usnesením dvou třetin staršovstva.

§ 53.

Kdyby staršovstvo zanedbávalo svých povinností aneb se dopustilo jednání nezákonného, má seniorátní výbor právo zastavit jeho činnost až do nejbližšího seniorátního shromáždění; v případech zvláště těžkých smí staršovstvo i rozpustiti a zaříditi novou volbu.

Je-li činnost staršovstva zastavena, jmenuje seniorátní výbor správní komisi sborovou; totéž učiní až do nové volby při rozpuštění staršovstva.

Farář (duchovní správce).

§ 54.

Kazatelé — duchovní správcové, faráři neb vikáři — jsou starší církevní k úřadu svému odborně vzdělání a církví zvláště povolání a zřízení (ordinovaní), kteří tento úřad přijali za své životní povolání. Všichni kazatelé jsou si rovni a vykonávají svůj úřad jménem a z povolání celé církve a v mezích ustanovených církevním zřízením.

§ 55.

Církev žádá od svých kazatelů, aby pravdu Písma sv. pilně zvěstovali a tak sbor vedli ke Kristu nejen učením, nýbrž i svědectvím svého vzorného, Bohu věrného života křesťanského. Povinností jejich jest, aby se vědecky i prakticky ve svém povolání stále vzdělávali a aby se zdržovali zaměstnání, které se přiči jejich úřadu aneb je v konání jejich povinností zdržuje a ruší.

Jsou také povinni před ordinací se zavazati reversem vlastnoručně podepsaným, že budou věrně konati svůj úřad. Revers bude předložen synodnímu výboru skrze konseniora.

Jakožto starší, církvi zvláště oddělení a zřízení, mají přede všemi jinými pečovat o duchovní a náboženský život ve sborech. Zejména pak jest povinností jejich řídití chrámová shromáždění podle platných církevních řádů, kázati slovo Boží, přísluhovati svátostmi a vykonávati všecky jiné služby duchovenské; pečovat o vyučování náboženství, o další duchovní vzdělání mládeže, navštěvovati členy sboru, a to zvláště v nemoci a zármutcích, k jejich duchovnímu utvrzení a potěšení.

§ 56.

Kazatelé jsou buď faráři neb vikáři. Farář jest duchovní správce sboru, jemuž jsou svěřeny povinnosti kazatelské k samostatnému vykonávání jako přednímu staršímu církevnímu. Nejen sám vyučuje, nýbrž i dozírá na vyučování náboženské i všecku náboženskou práci ve sboru, píše neb dává psáti za své odpovědnosti církevní knihy, veřejné matriky a spravuje je; pečuje o sborový archiv, zastupuje spolu s kurátorem sbor, leč by usnesením staršovstva bylo ustanoveno jinak. Jest stálým členem staršovstva a seniorátního shromáždění.

Vikář jest pomocník farářův povoláný buď pro dočasnou jeho nemožnost plně úřad svůj vykonávati, aneb pro vzrůst práce ve sboru. Koná své práce podle návodu za dozoru a odpovědnosti farářovy v dorozumění se staršovstvem. Jest poradným členem staršovstva i seniorátního shromáždění. Se souhlasem shromáždění sborového (zastupitelstva) může se státi i plnoprávným členem staršovstva a se souhlasem seniorátního shromáždění i členem tohoto shromáždění.

§ 57.

Vedle kazatelů ustanovuje církev i diakony (jáhny), kteřížto jsou pomocníky staršovstva v celé jeho činnosti. Jsou to mužové, kteří, nemajíce vysokoškolského vzdělání bohosloveckého, jsou přece k povolání svému odborně připraveni a zkouškou prokázali způsobilost k pomocné službě církevní.

Výjimečně mohou rozhodnutím synodního výboru býti za volitelné k jáhenské službě prohlášeni ti, kdož nebyli k této službě odborně připraveni, ale kdo nejméně čtyři léta dobrovolně v církvi vypomáhali učením i působením mezi mládeží školní i dospívající a kdož, předloživše vysvědčení o své činnosti od příslušného faráře a konseniora, vykonali zkoušku před komisí ustanovenou synodním výborem.

Diakoni (jáhnové), kteří působili úspěšně nejméně pět let a dosáhli nejméně 30 let věku, mohou býti připuštěni k nové zkoušce před komisí ustanovenou synodním výborem. Vykona-li zkoušku s prospěchem, mohou býti prohlášeni volitelnými za vikáře. Statut o všech těchto zkouškách i změny jeho musí býti schváleny synodem. O těchto vikářích platí pak všecka ustanovení § 54—56.

§ 58.

Kromě farářů sborových jsou faráři dia-
sporní, ustanovení pro rozptýlené členy církevní. Volí se podle zvláštních stanov přijatých synodem. I o nich platí ustanovení § 54—56.

§ 59.

Kde je ve sboru několik farářů, ustanoví se zvláštním statutem sborovým aneb usnesením staršovstva, jak budou rozděleny práce a povinnosti i práva jejich. Statut aneb usnesení takové nesmí odporovati vokačním listinám, leč by byl k tomu dán souhlas farářů, jichž se to týče.

§ 60.

Každý sbor má poskytnouti svému faráři příjmy dostatečné k opatření slušné výživy jeho rodiny a k vychování jeho dětí.

§ 61.

Faráři, vikáři, definitivní učitelé církevní, jáhnové, jakož i sborové jsou povinni státi se členy církevního ústavu pensijního, kazatelského i vdovského, jakož i nemocenské pokladny církevní, bude-li zřízena, a to podle předpisu stanov těchto ústavů.

§ 62.

Každý farář se může ve vykonávání jednotlivých úředních služebností dáti zastoupiti osobami způsobilými, avšak je za vše sám odpověden.

§ 63.

Farář má nárok na dovolenou nejméně třínedělní. Postará-li se o obstarání nejnnutnějších prací sborových, nemůže mu býti odeprána. Rozstůně-li se farář aneb zemře-li neb je-li déle nepřítomen z příčiny úřední, pečuje o jeho zastupování staršovstvo v dorozumění s konseniorem. Náklad na zastupování v těchto případech platí sbor. Jde-li o dovolenou farářovu z důvodů soukromých, mimo roční pravidelnou dovolenou, pečuje o zastupování své a hradí náklad na ně on sám, leč by se stala jiná dohoda se sborem.

Když pomínul nárok faráře neb jeho vdovy a dítek na plat farářský (§ 66), náleží administrátorovi od sboru odměna záležitosti nejméně ze dvou pětín veškerých příjmů dřívějšího faráře. Poplatky štolové, pokud na ně měl nárok farář, náležejí rovněž administrátorovi. Pokud trvá nárok faráře nebo vdovy a dítek jeho na služné, vyjedná konsenior se staršovstvem a administrátorem napřed, jakou náhradu cest a jakou remuneraci mu sbor zastupovaný bude dávat.

§ 64.

Každý farář je povinen podle nařízení konseniorova zastupovati jiné faráře v jejich úředních povinnostech. Náklad hradí buď zastupovaný sbor neb zastupovaný farář podle ujednání.

Při delším zastupování platí ustanovení § 63 v poslední větě. Spolufaráře vlastního sboru, který přijav vyšší úřad církevní má úřadovati mimo svůj sbor, povinen je zastupovati druhý farář jen tenkrát, když se farář onen v pracích svého farního úřadu nemůže dáti zastupovati jinak.

§ 65.

Člen sboru může výjimečně žádati, aby byla služebnost církevní pro něho vykonána jiným než příslušným farářem; kdyby příslušný farář odepřel povolení k tomu, může je konsenior dáti sám. Příslušnému faráři náleží však v každém takovém případě všechny poplatky, které jsou za výkon ten v jeho sboru obvyklé, a farář služebnost vykonávající musí také do osmi dnů dodati mu výkazy potřebné k zápisu do matriky.

§ 66.

Onemocní-li farář, poskytuje mu sbor služné a všechny ostatní požitky jeho nezkráceně. Zemře-li a zůstane-li po něm vdova neb nezaopatřené dítky, náleží jim po šest měsíců ode dne úmrtí farářova služné i všechny ostatní příjmy a poplatky, které byly faráři zaručeny povolací listinou neb pozdějším usnesením, jakož i naturální byt. Na vdovu a děti po faráři, který zemřel již ve výslužbě, se toto ustanovení nevztahuje.

§ 67.

Synodní výbor může faráře přeložiti k jiné práci neb i navrhnouti přeložení jeho na odpočinek:

1. stane-li se o tom dohodnutí s farářem, příslušným sborem a seniorátním výborem, aneb

2. souhlasí-li s tím většina hlasovných údů, což vyšetří buď seniorátní neb synodní výbor, a je-li také zjištěno, buď usnesením seniorátního shromáždění aneb platným disciplinárním nálezem, že přeložení je v zájmu církve žádoucí.

§ 68.

K systemisování nových míst farářských je potřebí schválení synodního výboru. O toto schválení staršovstvo na základě usnesení sborového shromáždění (zastupitelstva) s průkazem o zajištění dostatečných prostředků žádejž skrze seniorátní výbor.

§ 69.

Volitelnost k úřadu kazatelskému předpokládá úplnou mravní zachovalost. Za faráře volitelní jsou pak ti, kdož získali dekret volitelnosti v církvi Českobratrské a dovršili 26. rok věku; ti, kdož nedovršili 26. roku, jsou volitelní jen za vikáře. Uchází-li se o úřad farářský neb vikářský cizinec, musí prokázati, že jest způsobilý k úřadu takovému podle předpisů své církve a vlasti, a musí také vykonati zvláštní zkoušku před komisí ustanovenou synodním výborem.

Dekrety volitelnosti vydává synodní výbor podle ustanovení zkušebního řádu bohosloveckého.

§ 70.

Faráři se volí po pravidle na doživotí. Ti však, kdož neztrávili v službě církevní, buď jakožto vikáři neb jako faráři, aspoň tři roky, jsou voleni za faráře prozatímně. Po třech letech celkové své služby církevní stávají se definitivními, jestliže se sborové shromáždění do měsíce po uplynutí tříletí neusnese vykonati novou volbu faráře. Definitivní potvrzení platí na doživotí.

§ 71.

Vikáři a jáhnové se nevolí na doživotí. Úřad jejich pomíjí vypršením doby, na kterou byli povoláni podle vokační listiny, aneb nebyla-li doba určena, vypršením vokační výpovědní lhůty po výpovědi dané staršovstvem. Měl-li senior nebo konsenior vikáře a zemřel-li, aneb pomine-li úřad jeho, má býti tento vikář přidělen, souhlasí-li, tomu, kdož vykonává úřad zemřelého, eventuálně i nově zvolenému nástupci jeho. Byl-li vikář zvolen k pomoci farářově na neurčitou dobu a bez určení výpovědní lhůty a zemřel-li farář, pomine úřad vikáře toho, avšak vikář ten může, poskytuje-li mu sbor plat, i nadále býti pomoc-

níkem administrátorovým až do nového obsazení úřadu farního.

§ 72.

Místo faráře se uprázdní:

- a) úmrtím;
 - b) odchodem na odpočinek;
 - c) když farář nebyl podle § 71 při definitivní volbě znovu zvolen;
 - d) když byl farář pro těžkou chorobu, která mu trvale znemožňuje vykonávání úřadu, od synodního výboru na základě jednání podle § 67 přeložen na odpočinek;
 - e) přeložením na jiné působiště podle § 67;
 - f) vystoupením z Českobratrské církve evangelické;
 - g) pravoplatným nálezem disciplinárním znějícím na zbavení úřadu;
 - h) dobrovolným vzdáním se úřadu. V tomto případě podá farář resignaci staršovstvu a konseniorovi, ten pak ji předloží synodnímu výboru k potvrzení, vyšetře dříve, nevázne-li snad onen farář nějak v pracích svých úředních. Není-li takovéto závady, musí resignace být přijata.
- Uprázdnil-li se místo farářské, podá o tom staršovstvo zprávu konseniorovi s návrhem, jak by se úřad ten měl prozatímně zastupovati, načež konsenior zařídí, čeho jest potřeba;
- i) ztrátou státního občanství.

§ 73.

Připravovati a řídití volbu jest povinností staršovstva. Staršovstvo má na vůli veřejně ohlásiti, že místo jest uprázdněno. Pak uchazečům podá zevrubnou zprávu o povinnostech a příjmech s místem tím spojených. Staršovstvo jest povinno zaslati jména těch, kdož se o místo ucházejí nebo by volbu přijali, synodnímu výboru, a ten doporučí sboru tři nejvhodnější kandidáty, po případě pouze dva neb jednoho, při čemž není vázán na kandidáty staršovstvem jemu oznámené. Když dojde tento návrh, pro nějž se ustanovuje lhůta 30 dní od podání, určí staršovstvo čas volby. Poté dá volbu ohlásiti předepsaným způsobem a ustanoví volební komisi. Předsedou jejím jest administrátor sboru, eventuelně druhý farář sboru. Byl-li by administrátor, eventuelně druhý farář spřízněn

s některým z kandidátů až do třetího stupně, aneb sám se ucházel o místo, povolá konsenior k řízení volby jiného faráře, který v tom není zúčastněn.

Voliti faráře přísluší všem hlasovným členům sboru a nemůže býti právo toto přeneseno na zastupitelstvo. Členové nejsou při volbě vázání doporučením synodního výboru ani staršovstva neb zastupitelstva. Listina hlasovných členů musí býti před volbou aspoň 14 dní vyložena k nahlédnutí v sídle farního úřadu. Reklamace přijímá staršovstvo do 6 dnů před volbou a rozhoduje o nich.

K platnosti volebního jednání se vyhledává, aby byli všichni hlasovní údové k volbě řádně pozváni a aby se většina jich volby účastnila.

Volba může býti staršovstvem ustanovena a ohlášena členům jen na jeden určitý den a určitou dobu. Nesejde-li se k ní nadpoloviční většina hlasovných členů, nemůže býti vykonána, nýbrž musí býti stejným způsobem učiněno pozvání k volbě druhé, při čemž se volba pravoplatně vykoná za každého počtu zúčastněných.

Volbu faráře lze však ustanoviti a ohlásiti také na několik dní, a když by se v těchto napřed ustanovených a ohlášených dnech nezúčastnil nadpoloviční počet hlasovných údů, může se volba prodloužiti i na další dni, až by se dosáhlo nadpoloviční většiny. Po vykonání skrutinia nemůže volba býti prodloužena.

§ 74.

O vykonané volbě zpraví staršovstvo sbor při příštím shromáždění chrámovém, zvoleného pak tím, že mu zašle povolací listinu. Když pak zvolený potvrdí na listině této, že ji přijímá, podá staršovstvo skrze konseniora žádost k synodnímu výboru za potvrzení volby a připojí k žádosti té kromě povolací listiny ještě dva opisy její, dále protokol volební, seznam všech hlasovných členů, jakož i těch, kdož se volby zúčastnili, potom i křestní list a dekret volitelnosti zvoleného a také, nebyl-li ordinován už před tím, revers kazatelský.

§ 75.

Kdo se o místo faráře ucházel aneb přisvědčil, že by volbu přijal, je povinen, byl-li zvolen, povolání přijmouti a nejméně tři léta úřad zastávati. Jestliže povolání nepřijme aneb opustí úřad před uplynutím tří let, nahradí sboru na žádost staršovstva útraty volební, jak je vyměří seniorátní výbor.

§ 76.

Volby farářů a vikářů potvrzuje synodní výbor. Dříve než tak učiní, oznámí jméno zvoleného s daty a doklady osoby jeho se týkajícími zemské politické správě. Jestliže ta do měsíce od oznámení neprojeví proti osobě zvoleného námitek, může synodní výbor předsevzítí potvrzení volby.

Volby jáhnů potvrzuje seniorátní výbor.

Při potvrzení má se zkoumati nejen, zdali se volba konala v souhlasu s církevním zřízením, nýbrž i zdali listina povolací je správná. Synodní výbor má také povinnost odmítnouti potvrzení, jestliže důchody farářovy, listinou povolací zajištěné, jsou na majetkové poměry sboru nízké.

Je-li volen za faráře neb vikáře cizozemec, musí zvolený, nežli může býti potvrzen, nabýti československého státního občanství.

§ 77.

Slavnostní uvedení zvoleného v úřad přísluší konseniorovi, po čemž zvolenému vzejde bezvýmínečné právo na veškerý příjem s místem spojený.

IV.

Seniorát.

§ 78.

Seniorát je svaz sborů v určitém obvodu spojených k společné správě církevní a činnosti náboženské, dobročinné, diasporní i misijní.

Každý sbor Českobratrské církve evangelické musí býti přidělen k některému seniorátu. Činiti změny ve složení seniorátů náleží do pravomoci synodu. K přemístění sboru do jiného seniorátu může dáti podnět staršovstvo odůvodněnou žádostí. Příslušní seniorátní výborové podají k žádosti té své posudky. Všecky změny ve složení seniorátů oznámí se ministerstvu školství a národní osvěty.

Povinnosti a práva seniorátu vykonávají seniorátní shromáždění, seniorátní výbor a konsenior.

Seniorátní shromáždění (konvent).

§ 79.

Členy seniorátního shromáždění jsou:

a) členové seniorátního výboru;

b) všichni v činné službě jsoucí faráři a správcové farních úřadů příslušného seniorátu, jakož i ti vikáři, které uzná seniorátní shromáždění za své plnoprávné členy;

c) poslanci volení staršovstvem farního sboru podle § 45;

d) jeden poslanec každého filiálního sboru;

e) jeden zástupce učitelů církevních škol národních, kterého sobě zvolí definitivní učitelé ze svého počtu, pokud počet ten neklesne pod tři, jakož i nejstarší ředitel církevních středních škol v seniorátě.

Volba se může vykonati buď při shromáždění těchto učitelů svolaném konseniorom, neb písemným hlasováním, jež se zašle konseniorovi, který povolaje ještě jednoho staršího provede skrutinium.

Vikáři a učitelé církevních škol, jakož i faráři ve výslužbě bydlící v obvodu seniorátu mají právo poradní.

Člen synodního výboru může býti volen za člena seniorátního konventu. Seniorátní kurátor a jeho náhradník jsou poslanci onoho sboru, jehož jsou údy; proto vysílá příslušné staršovstvo řečeného funkcionáře za svého poslance do konventu na tu dobu.

Vedle poslanců uvedených pod c), d) a e) voliti jest stejný počet jejich náhradníků. Opětná volba poslanců i náhradníků je dovolena.

§ 80.

Řádná shromáždění seniorátní konají se jednou za rok, mimořádná podle potřeby.

Konsenior vyzývá před každým shromážděním k volbě poslanců a svolává konvent, při čemž členům oznámí předměty a pořad jednání.

Konvent zahajuje a řídí konsenior, kdyby nemohl, seniorátní kurátor a dále náměstek konseniorův. Pro každé zasedání volí si shromáždění zapisovatele, po pravidle aklamací.

Před započítím jednání se seniorátní shromáždění usnází o pochybnostech vzniklých stran platnosti voleb a o omluvách členů, kteří se nedostavili, i o povolání náhradníků.

Seniorátní shromáždění se usnází také o dnu a místě budoucího shromáždění.

§ 81.

Seniorátnímu shromáždění přísluší:

1. rokovati o stavu a potřebách jednotlivých sborů a o práci v nich konané, zvláště co se

týká shromáždění chrámových, cvičení mládeže, kázně a mravů, péče o chudé a práce lásky k bližnímu, a to podle zprávy, kterou konsenior na základě zpráv staršovstev všech sborů, různých seniorátních odborů, jakož i svých visitací shromáždění podá;

2. jednati o stavu a potřebách seniorátu podle zprávy konseniorovy i o činnosti jeho vlastní i seniorátního výboru. Zprávy konseniorovy mají být pokud možno vždy vytištěny a aspoň týden před shromážděním zaslány všem jednotlivým členům;

3. rokovati a usnášeti se o návrzích staršovstev neb seniorátního výboru neb o předlohách zasláných synodním výborem, ať se týkají záležitostí seniorátních či celé církve československé;

4. jednati a usnášeti se o došlých peticích, o podnětech porad seniorátních a o návrzích učiněných jednotlivými členy, jestliže byly podporovány aspoň čtvrtinou přítomných;

5. jednati o případných stížnostech na faráře, vikáře, starší, na konseniora nebo seniorátní výbor a předkládati usnesení o tom synodnímu výboru. Usnášení i jednání se musí díti bez účasti těch, jichž se týká;

6. rokovati a usnášeti se o mravní i hmotné podpoře snah o zakládání nových sborů a kazatelských stanic, o podpoře práce misijní a vnitromisijní činnosti dobročinné a sociální;

7. usnášeti se o sloučení a zrušení sborů (§§ 23—26);

8. usnášeti se o statutech seniorátních;

9. zkoumati a schvalovati účty seniorátní pokladny i všech fondů seniorátem spravovaných, povolovati náklad na seniorátní výdaje i na podpory osobám nebo sborům nebo důležitým církevním podnikům. K tomu cíli může seniorátní shromáždění ukládati sborům poměrné příspěvky;

10. rozhodovati o prozatímních opatřeních seniorátního výboru;

11. voliti odbory buď dočasné neb stálé ke zvláštním pracím a rozhodovati o zprávách a předlohách těchto odborů;

12. voliti ze sebe výbor seniorátní, totiž konseniora, konseniorova náměstka, seniorátního kurátora a jeho zástupce — a dva náhradníky (jednoho faráře a jednoho staršího), vesměs na šest let. Seniorátní kurátor a jeho zástupce, když jejich úřad jakožto starších pomínl a oni nebyli znovu voleni do

staršovstva, podrží přes to své mandáty až do příštího seniorátního shromáždění.

Volby konseniora, konseniorova náměstka a seniorátního kurátora i jeho zástupce potřebují schválení synodního výboru;

13. usnášeti se na doporučení nebo nedoporučení podniků neb ústavů nesoucích jméno Československé církve evangelické neb dožadujících se mravní i hmotné pomoci církevní veřejnosti, voliti i zástupce, kterým by byl svěřen dozor na příslušný ústav nebo podnik;

14. voliti poslance do synodu ze svých členů.

§ 82.

Důležité předměty, o kterých má shromáždění jednati, jest dříve odkázati k předběžnému probrání jednomu neb několika odborům voleným z jeho členů. Volby ty se dějí aklamací.

§ 83.

Protokoly o seniorátním shromáždění předkládá konsenior synodnímu výboru k stvrzení. Potom oznámí seniorátní výbor všem sborům učiněná platná usnesení s vyzváním, aby je staršovstva vzala na vědomí, po případě provedla a o tom i zprávu podala výboru seniorátnímu.

§ 84.

Vedle shromáždění seniorátních mají se konati také pravidelné porady starších, kazatelů, církevních učitelů, učitelů náboženství a církevních pracovníků vůbec a svolává je i předsedá jim konsenior, neb komu by on to svěřil. Není-li při svolání výslovně ustanoveno jinak, jsou porady ty přístupny všem členům církve. Mají účel poradný, přípravný a propagační a mohou předkládati své podněty a návrhy seniorátnímu shromáždění.

Seniorátní výbor.

§ 85.

Seniorátní výbor skládá se z konseniora jako předsedy, konseniorova náměstka, seniorátního kurátora a jeho zástupce. Náhradníci nejsou stálými členy seniorátního výboru; mohou býti zváni k sedění jeho, ale platný hlas mají, když zastupují řádného člena.

Konsenior, náměstek konseniorův, jakož i jeden z náhradníků volí se z farářů, seniorátní kurátor a jeho zástupce i druhý náhradník ze starších, pokud jsou členy konventu.

Konseniorův náměstek zastupuje konseniora, když by toho bylo potřebí, a podle potřeby dělí se s ním o práci v seniorátu; v tomto případě má nárok na odměnu určenou seniorátním výborem.

Seniorátní kurátor zastupuje konseniora v předsedání v seniorátním shromáždění, po případě i v seniorátním výboru; buď on aneb jeho zástupce jest pokladníkem seniorátním, nezvolí-li seniorátní shromáždění pokladníka zvláštního.

Je-li zvolen za člena seniorátního výboru někdo, kdo je již členem výboru synodního, musí se, přijme-li volbu, členství ve výboru synodním vzdáti.

Zemře-li nebo vzdá-li se konsenior nebo náměstek konseniorův nebo seniorátní kurátor, nastoupí na jeho místo příslušný náměstek, náhradník, zástupce.

Seniorátní výbor rozhoduje většinou hlasů, předseda hlasuje rovněž a při rovnosti hlasů rozhoduje. Seniorátní výbor může jednati a usnášeti se i písemně a usnesení jeho vykonává po pravidle konsenior.

Volba konseniora a členů seniorátního výboru potřebuje potvrzení synodního výboru a ten jména zvolených oznámí ministerstvu školství a národní osvěty.

§ 86.

Seniorátnímu výboru přísluší vedle práv a povinností uvedených v jiných oddílech tohoto zřízení:

1. připravovati předlohy pro seniorátní shromáždění, navrhovati odbory pro jeho zasedání, jakož i složení a úkol jejich;

2. vykonávati usnesení seniorátního shromáždění;

3. spravovati seniorátní pokladnu i fondy, předkládati seniorátnímu shromáždění účty k schválení, jakož i po případě rozpočet seniorátní;

4. dohlížeti ke správě církevního, školního a fondového jmění všech jednotlivých sborů, za kteroužto příčinou může seniorátní výbor i osobně ve sborech provésti kontrolu pokladny a hospodářství sborového;

5. zkoumati účty všech sborů a stanic, schvalovati koupě nebo prodeje sborových nemovitostí, posuzovati zamýšlené nové stavby církevní a zasílati posudky o tom synodnímu výboru;

6. posílati synodnímu výboru výpis z účtů jmění seniorátního, jakož i výpisy z účtů všech sborů;

7. schvalovati sborové statuty;

8. dohlížeti na náboženský a církevní život ve sborech a zasahovati v něj, když toho žádá potřeba, buď z vlastního počínu nebo z podnětů vycházejících ze sborů, po případě vyžádati si o příslušné věci posouzení nebo rozhodnutí seniorátního shromáždění;

9. konati řízení disciplinární v první instanci;

10. donucovati sborové orgány zdráhající se vykonati uloženou jim povinnost k poslušnosti, nejprve důtkou, a kdyby ta zůstala bez výsledku, pořádkovou pokutou do výše Kč 100 ve prospěch všeobecného církevního fondu, jakož i tím, že seniorátní výbor dá uloženou povinnost vykonati delegovanými zástupci na účet neposlušného orgánu. Také může seniorátní výbor věc takovou oznámiti konventu a synodnímu výboru;

11. urovnávati sborové rozepře, rozhodovati o námitkách a stížnostech proti volbám starších nebo zastupitelů;

12. v naléhavých případech zastaviti činnost staršovstva a učiniti opatření prozatímní (§ 53);

13. rozhodovati o odloučení obcí nebo částí jejich od jednoho sboru k druhému;

14. podávati posudky o změnách ve složení sborů, o zrušení nebo spojení jich, pak posudky a návrhy o tvoření sborů nových; zřizovati kazatelské stanice podle § 30, 1.;

15. schvalovati usnesení sborového shromáždění o zřízení zastupitelstva a počtu starších;

16. podávati na požádání zprávu seniorátnímu shromáždění nebo synodnímu výboru o všech věcech, týkajících se poměrů sborových i seniorátních, a dáti nahlédnouti do svých spisů.

Konsenior.

§ 87.

V konseniorovi se soustřeďuje veškerá působnost seniorátu.

Místem jeho úřadování je sídlo jeho farářské. Volitelný za konseniora jest každý v úřad uvedený a úřadující farář v seniorátě. Konsenior se volí v seniorátním shromáždění na šest let; léta se počítají ode dne, kdy byla volba potvrzena. Dosavadní konsenior může

býti volen znovu, ale jen ještě na jedno šesti-letí. Potom volitelnost jeho za seniora pomíjí. Kdo dovršil 70. rok věku svého, přestává býti konseniorem.

Volba jest tajná a děje se vždy volebními lístky podle ustanovení § 10.

Při volbě předsedá seniorátní kurátor nebo jeho zástupce. Skrutinium se vykoná hned v seniorátním shromáždění a sepíše se o volbě zvláštní protokol, protokol ten pošle předseda volby synodnímu výboru se žádostí za schválení volby a potvrzení zvoleného. V úřad uvádí konseniora senior aneb konsenior jím delegovaný. Je-li týž konsenior zvolen znovu, uvádění v úřad se nekoná.

§ 88.

Konsenior dostává funkční plat, jehožto výši navrhuje synod a o jehož vyplácení ze státní podpůrné dotace požádá synodní výbor, dokud taková dotace bude.

Seniorátní shromáždění může se usnésti, že má býti konseniorovi dán vikář. Toto usnesení potřebuje schválení synodního výboru. V tom případě volí vikáře seniorátní výbor a o plat se stará seniorát a synodní výbor.

§ 89.

Konseniorovi kromě povinností naznačených v tomto zřízení jinde přísluší:

1. dohlížeti k působení a obcování farářů, kandidátů bohosloví, starších, učitelů a jiných církevních pracovníků v seniorátě, pečovati o jejich další vzdělávání, a to svoláváním porad kazatelů, starších, učitelů a j.; podporovati je v působení jejich, uváděti faráře a vikáře v úřad, dávat jim dovolenou na šest až třicet dnů, požadovati při tom zprávu o zastoupení příslušného faráře a oznámiti udělení dovolené synodnímu výboru, pečovati se staršovstvem o zatímní administraci sboru, je-li farář nemocen, aneb je-li farní úřad uprázdněn; míti v evidenci studující a kandidáty bohosloví, oznamovati jejich jména a podávati o nich a jejich studii zprávu synodnímu výboru;

2. dohlížeti na náboženskou výchovu mládeže školní i dospívající, míti dozor na veškeré vyučování náboženství;

3. konati visitace nejméně dvakrát za funkční období v každém sboru, o visitaci podávati zprávu seniorátnímu shromáždění a synodnímu výboru;

4. zkoumati a potvrzovati volby jáhnů, učitelů církevních škol a učitelů náboženství;

5. pečovati o dobrý pořádek a bezpečně uschování seniorátního archivu, jakož i o řádné odevzdání jeho konseniorovi novému. Umřel-li konsenior, přezkoumá archiv konseniorův náměstek v přítomnosti seniorátního kurátora neb jeho zástupce a s jeho pomocí doplní inventární seznam a převezme archiv ve svou odpovědnost;

6. podávati na požádání zprávu synodnímu výboru nebo synodnímu předsedovi o záležitostech seniorátu, i jest konsenior povinen opatřiti si k tomu potřebné informace.

V.

Sbor povšechný.

§ 90.

Správa celé Českobratrské církve evangelické náleží synodu, synodnímu výboru a seniorovi.

Synod.

§ 91.

Členy synodu jsou:

1. členové synodního výboru;
2. konsenioři a seniorátní kurátoři;
3. poslanci volení seniorátními konventy, a to z každého seniorátu po třech farářích a třech starších;
4. zástupce Husovy československé evangelické fakulty bohoslovecké v Praze;
5. nejstarší ředitel církevních škol středních a jeden zástupce církevních škol národních, volený z definitivních učitelů těchto škol, pokud neklesne počet škol pod tři.

§ 92.

Členové synodu vykonávají slib, který jim při zahájení předloží předseda, tohoto znění: „Slibuji před Bohem, že ve své činnosti na synodu dbátí budu svědomitě blaha Česko-bratrské církve evangelické tak, aby rostla všelijak v Toho, kterýž jest hlava, totiž v Krista.“

§ 93.

Synod se svolává každý druhý rok. Místem zasedání je zpravidla Praha, ale synod se může vždy pro příště usnésti o místě, jakož i o době zasedání synodu budoucího.

V případech naléhavých může synodní výbor svolati synod mimořádný. Oznámení o svolání synodu učiní synodní výbor. Jména zvolených s adresami musí býti zaslána synodnímu výboru hned po jejich zvolení. Synodní výbor pak nejméně 14 dní před zasedáním synodu zašle pozvání poslancům a připojí k tomu hlavní předlohy synodní.

Synod zahajuje senior; není-li seniora, tedy synodní kurátor nebo náměstek seniorův. Není-li seniora aneb dopadne-li právě jeho období, vykoná se hned při počátku synodu nová volba. Když je senior hned uveden v úřad, předsedá synodu on.

Krom něho si zvolí synod ještě dva místopředsedy, kteří zastupují seniora a střídají se s ním v předsednictví.

§ 94.

Vedle povinností a práv uvedených na jiných místech tohoto zřízení přísluší synodu zejména:

1. usnášeti se o církevním zákonodárství, zejména o církevním zřízení podle návrhů ostatních církevních orgánů i návrhů synodního výboru. Jsou-li návrhy synodního výboru větší důležitosti, musí býti dříve zaslány všem sborům a seniorátům k projednání;

2. pečovati o církevní a náboženský život, rozhodovati o otázkách církevního učení, o církevním vyznání, o řádu bohoslužebném, o církevní kázni, řádu disciplinárním a o znění reversu pro kazatele;

3. usnášeti se o poměru Českobratrské církve evangelické k jiným církvím a náboženským společnostem, zejména o bližším spojení neb i sloučení s nimi;

4. usnášeti se o stanovách ústavů pensijních, nemocenské pokladny farářské, ústřední pokladny církevní, o misii vnitřní i zahraniční, o zřizování obecných církevních ústavů výchovných, vzdělávacích neb humanitních;

5. usnášeti se o příspěvcích sborů na výdaje církevní správy a jiných všeobecných potřeb církevních;

6. stanoviti jednacím řád pro synod i jednotný jednacím řád pro všechna církevní zastupitelstva, řád o službě duchovenské, řády studijní a zkušební, řád pro kancelář synodního výboru;

7. rokovati a usnášeti se o zprávách a návrzích synodního výboru, zkoumati a schvalovati účty, které synodní výbor podává ze

jmění fondů a nadání správě jeho svěřených, rozhodovati o stížnostech na synodní výbor;

8. schvalovati církevní zpěvníky, náboženské učebnice, agendy, upraviti předpisy o církevním přijímání nových členů k církvi přístupujících;

9. projednávati význačné otázky církevního a náboženského života ve veřejných seděních;

10. voliti z členů synodu, kteří dosáhli 30 let věku, na šest let seniora, jeho náměstka, synodního kurátora a tři ostatní členy synodního výboru a tři náhradníky;

11. usnášeti se o všech těch věcech, které nebyly předvídaný a tímto zřízením přiděleny nebyly jiným církevním orgánům.

§ 95.

K platnému usnášení o věcech uvedených v § 94, 1., 2., a o spojení neb sloučení Českobratrské církve evangelické s jinou církví se vyhledává, aby se hlasování zúčastnily nejméně dvě třetiny členů synodu a z nich pro návrh byly dvě třetiny hlasů.

§ 96.

Synod může i nečleny synodu pozvati, aby se účastnili jednání s hlasem poradním.

Synodní výbor.

§ 97.

Synodní výbor se skládá ze seniora, jeho náměstka, synodního kurátora, tří dalších členů a tří náhradníků jejich.

Senior a jeho náměstek, jakož i další jeden člen synodního výboru a jeden náhradník volí se z farářů církve Českobratrské; synodní kurátor a další dva členové a dva náhradníci jejich z nefarářských členů synodu.

Členy synodního výboru nesmějí zároveň býti manžel a manželka, rodiče a děti, bratři a sestry, tchán a tchyně a zeť nebo snacha.

Je-li zvolen někdo, kdo je členem seniorátního výboru, musí se vzdáti, než přijme volbu, členství ve výboru seniorátním.

Všichni členové synodního výboru jsou voleni na šest let a mohou býti po uplynutí zvolení znovu na jedno období.

Při volbě seniora předsedá synodní kurátor aneb jeho zástupce a spisuje se o ní zvláštní protokol.

Členové synodního výboru se uvádějí v úřad takto: Při zvláštním seděním, konaném po pra-

vidle v neděli podle řádu bohoslužebného, a to nejlépe hned po volbě, jest nejprve uveden v úřad nově zvolený senior, a to buď odstupujícím seniorem, nebo není-li to pro jakoukoli příčinu možné, nejstarším farářem, členem synodu. Jemu přísluší, aby po krátkém proslovu svém a jednoho k tomu zvoleného člena z počtu starších přijal jménem synodu od seniora slib a jej slavnostně jménem celé církve seniorem prohlásil.

Ostatní nově zvolení členové synodního výboru dávají svůj slib v ruce seniora, buď právě v témže sedění aneb již z dřívějšíka instalovaného. I to se děje při slavnostním sedění synodu.

Nově zvoleného seniora a členy synodního výboru oznámí předseda onoho sedění synodního, při kterém byli zvoleni, ministerstvu školství a národní osvěty ke schválení podle § 7 základních a přechodných ustanovení (č. 625 Sbírky zákonů a nařízení z r. 1919).

Nebude-li pro jakékoli příčiny možno vykonati instalaci hned při sedění synodu, určí synod sám čas a místo této funkce.

§ 98.

Synodní výbor má právo usnésti se na svém zvláštním jednacím řádu, podle něhož má veškerá jeho činnost býti vykonávána; může trvale svěřiti část své působnosti, která mu je tímto zřízením vyměřena, seniorovi, aneb pro různé úkoly zříditel ze sebe odbory, nebo práci rozdělit mezi své jednotlivé členy, jak ukáže potřeba a zkušenost; může zříditel za své odpovědnosti pro určitý úkol odbory i z nečlenů synodního výboru a vyžádati si odborné posudky od kterýchkoli osob důvěry hodných a hraditi vydání tím vzniklé ze všeobecného fondu církevního.

Synodní výbor může jednati i hlasovati také písemně.

Synodnímu výboru předsedá senior. Není-li jednacím řádem synodního výboru ustanoveno jinak, rozděluje práci sobě i ostatním členům. Seniora zastupuje, je-li potřebí, jeho náměstek, po případě synodní kurátor. Zemřel-li senior, ujme se náměstek veškerých jeho prací a povinností až do dne nové volby a požívá celého funkčního platu.

Kdyby některý člen synodního výboru zemřel nebo se vzdal členství, nastoupí za něj k vyzvání předsedovu náhradník, který obdržel nejvíce hlasů, a to za faráře farář, za jiného člena náhradník jiný. Náhradník zastoupí i člena synodního výboru, když by byl

tento člen povolán zastupovati buď seniora neb jeho náměstka aneb synodního kurátora.

§ 99.

Úředním sídlem synodního výboru je Praha, kdež je stálá ústřední kancelář církevní.

Úředním sídlem seniorovým je místo jeho farního bydliště. Schůze synodního výboru se konají po pravidle v Praze.

§ 100.

Seniorovi a členům synodního výboru přísluší po čas jejich úřadování funkční plat, jehož výši navrhuje synod, i náhrada za vykonané cesty úřední.

§ 101.

Synodnímu výboru přísluší vedle povinností vytčených jinde v tomto zřízení:

1. přihlížeti k učení, bohoslužbě, řádu a kázni Českobratrské církve evangelické, pak aby se vše dalo podle zásad evangelia Kristova, a napomáhati vůbec k tomu, aby církevní život zdárně prospíval po stránce duchovní i hospodářské;

2. pečovati o řádné vzdělání kazatelů a jiných potřebných dělníků církevních, účastniti se při zkouškách jejich, udělovati jim právo ke kázání, vydávati jim dekrety volitelnosti;

3. zkoumati volby farářů, vikářů, konseniorů a jiných členů seniorátního výboru a potvrzovati je;

4. dohlížeti k úřadování konseniorů a podporovati je i faráře v jejich působnosti; udělovati dovolenou konseniorům, farářům a vikářům na dobu delší než 30 dní;

5. ustanoviti obecný řád pro správu jmění církevního ve všech sborech církevních;

6. zkoumati a schvalovati výkazy a účty sborové i seniorátní. Výkazy a účty tyto, přezkoumané, pokud se týče schválené seniorátním shromážděním, mají mu býti každoročně od seniorátních výborů zasilány nejdéle do konce října roku následujícího;

7. spravovati jmění, fondy a nadace církevní, pokud správa jejich nenáleží sborům nebo seniorátům, a předkládati účty o nich synodu;

8. vybízeti k vykonání církevní sbírky chrámové na účely církevní a dobročinné a povolovati sbírky mezi členy Českobratrské církve evangelické, jež by se konaly uznávanými církevními organisacemi;

9. pečovati o zachování i rozmnožení jmění a fondů i nadání sloužících církevní a náboženské práci, jakož i napomáhati k tomu, aby platy kazatelů a jiných dělníků církevních byly dostatečné, aby byly založeny a rozhojněny fondy pensijní, aby byly vystavěny potřebné kostely i jiné církevní budovy;

10. rozhodovati o zřízení nových sborů (§ 26) a potvrzovati zrušení nebo sloučení sborů;

11. usnášeti se v jednáních disciplinárních podle ustanovení příslušného řádu, dávatí napomenutí nebo důtku nižším orgánům církevním dobrý řád přestupujícím;

12. zastupovati celou církev proti státu, hájiti její svobodu, její práva a zájmy vůbec; předkládati žádosti a návrhy o udělení a rozdělení státní dotace pro církev evangelickou;

13. zastupovati církev před církvemi zahraničními a prostředkovati styky s nimi;

14. zřídití ústřední kancelář církevní, jmenovati úředníky a sluhy její, navrhovati a prozatím i ustanoviti jejich platy;

15. vydávati sbírku obecních církevních nařízení a usnesení i jiných zpráv a oznámení, schematismus církevní, spravovati archiv, pečovati o spisování současných dějin církevních a míti v patrnosti tisk a literaturu církevní. Synodnímu výboru má býti zasíláno po exempláři všech tiskopisů vydaných církevními orgány, a to hned po uveřejnění;

16. svolávati synod, předkládati mu vlastní zprávu o stavu církve, jakož i všechny návrhy své i ty, které došly z církve, a předkládati k projednání význačné otázky církevního a náboženského života ve veřejných shromážděních;

17. vykonávati usnesení synodu a pečovati o zachovávání jich i celého církevního zřízení;

18. vydávati potřebné výklady k provádění církevního zřízení, po případě nařízení o správě církevní s platností prozatímní až do příštího synodu; prozatímně schvalovati a doporučovati knihy užívané při bohoslužbě a vyučování náboženství;

19. navrhovati sborům kandidáty pro volbu faráře (§ 73).

Senior.

§ 102.

Senior zaujímá přední místo mezi konseniory a faráři jako první mezi rovnými. Jemu přísluší:

1. odevzdávati místnosti věnované shromážděním bohoslužebným jejich účelům;

2. ordinovati duchovní správce; k oběma těmito funkcím může delegovati příslušné konseniory;

3. uváděti v úřad konseniory;

4. osobně navštěvovati sbory, seznamovati se s jejich poměry a životem, utvrzovati je povzbuzováním a napomínáním ve víře, lásce a naději;

5. na venek zastupovati celou církev ve jménu synodního výboru;

6. předsedati synodu;

7. předsedati synodnímu výboru a vykonávati jeho usnesení.

Seniora zastupuje v těchto povinnostech jeho náměstek a podle potřeby se s ním dělí o práci jemu přínaležející.

VI.

O záležitostech školních a vyučovacích.

§ 103.

Církevní školu lze zřídití v souhlasu se státními zákony školními a povolávati na ni učitele. Předpisy školních zákonů státních, týkající se plánů vyučovacích a látky učebné — kromě náboženského vyučování — platí i pro církevní školy. O tom, jak se má vyučovati náboženství, rozhoduje církev svými orgány.

§ 104.

Knih učebných smí se ve škole církevní užívatí jen takových, které byly k vyučování školnímu připuštěny od státních úřadů. Volba jich přísluší sboru učitelskému se souhlasem staršovstva, po případě školního výboru.

Obecné a občanské školy církevní jsou bez újmy dozorčího práva státního podrobeny v církevních a náboženských věcech dozoru příslušného staršovstva a výboru seniorátního a synodního.

§ 105.

Za udělení práva veřejnosti církevní škole žádá staršovstvo (školní výbor), jestliže škola vyhovuje všem podmínkám, kterých vyžadují zákony školní.

§ 106.

Za definitivního učitele na církevní škole, předpokládajíc zákonnou učitelskou způsobilost, povolán může býti jen člen Českobratrské církve evangelické. Za učitele prozatímního může výjimečně, z nedostatku učitele česko-bratrského, ustanoven býti i člen jiné církve.

Definitivní učitelé jsou voleni hlasovným shromážděním (zastupitelstvem), prozatímní staršovstvem (školním výborem). Předpisy o volbě staršovstev (eventuelně zastupitelstev) platí i o volbě učitelů definitivních (§ 43).

§ 107.

Učitele na obecných a občanských školách církevních potvrzuje seniorátní výbor, dorozuměv se s příslušným školním úřadem státním. Prohlásí-li tento úřad, že není námítky proti potvrzení, nebo nedojde-li do 30 dní po dodání oznámení žádná odpověď, může se potvrzení vysloviti.

§ 108.

Místo definitivního učitele se uprázdní:

1. učitelovým úmrtím;
2. dobrovolným složením úřadu. Úřad lze složit jen ke konci školního roku po tříměsíční výpovědi; ale seniorátní výbor může z důležitých příčin svoliti k tomu, aby se učitel vzdal úřadu i během školního roku;
3. vystoupením z církve Českobratrské;
4. pravoplatným disciplinárním nálezem znějícím na propuštění ze služby;
5. když jest učitel k své žádosti dán na odpočinek.

Místo učitelů prozatímních se uprázdní, kromě možnosti stanovené v předešlých odstavcích, také po tříměsíční výpovědi, kterou jim dáti může staršovstvo.

§ 109.

1. Při zřizování církevních ústavů pro vzdělání učitelů předloženy buďtež stanovy a učební osnova k prozkoumání synodnímu výboru, a jeho prostřednictvím bude požádáno ministerstvo za schválení.

2. Dostane-li ústav právo veřejnosti, jest potřebí, aby před vyžádáním církevního potvrzení pro ředitele a učitele od synodního výboru zjednáno bylo potvrzení jich od příslušného zemského školního úřadu; zkoušku dospělosti konati jest za řízení zástupce to-

hoto školního úřadu; bez jeho přisvědčení nemůže býti dáno vysvědčení zralosti.

3. Tytéž předpisy platí i pro zřízení jiné církevní střední školy.

4. Církevní dozor nad středními školami církevními vykonává synodní výbor.

§ 110.

Církevním orgánům náleží o to pečovati, aby se českobratrským žákům evangelickým na veřejných školách dostávalo vyučování náboženství.

Pokud je na těchto školách vyučování náboženství povinně nebo nepovinně zavedeno, přísluší konseniorovi, aby se schválením státních úřadů školních učinil potřebné opatření k vyučování tomu, po případě i spojením několika žakovských oddělení v jedno aneb sloučením žáků z několika sousedních škol na jedno místo vyučování.

Za učitele náboženství může býti ustanoven jen ten, koho některý konsenior uznal za způsobilého k tomu, a na ústavech středních jen ti, kdož od synodního výboru dostali vysvědčení kandidátů bohosloví po první bohoslovecké zkoušce aneb zvláštní vysvědčení způsobilosti k tomuto vyučování.

Způsobilost k náboženskému vyučování žáků obecných a občanských škol prokáže se zkouškou před konseniorem aneb jeho zástupcem; způsobilost k vyučování na střední škole, nemá-li uchazeč vysvědčení o vykonané zkoušce kandidátní, zkouškou před synodním výborem nebo komisí od něho ustanovenou.

Církevní dozor k vyučování náboženství má příslušný farář, na školách středních konsenior a vrchní dozor synodní výbor (senior).

§ 111.

Stanoviti předpisy o studiu bohosloveckém, počtu let a předmětech studijních, předběžném vzdělání studujících i o zkouškách jejich náleží synodu. Totéž platí o vzdělání jáhnů a o jejich zkouškách.

VII.

O církevním jmění.

§ 112.

Předpisy dané v §§ 45 a 48 pro staršovstvo stran správy jmění a péče o zachování jeho i odpovědnosti zúčastněných osob platí při správě jmění i pro všechny ostatní církevní orgány.

Dozor nad správou církevního jmění, jakož i rozhodovati v rozepřích náleží nejvyšším orgánům církevní správy.

§ 113.

Takové fondy a ústavy církevní, na příklad pensijní aneb fondy sloužící výdajům administrace církevní a jiné, které se zakládají podle usnesení církevních korporací povoláných k tomu podle zřízení církevního a při kterých správa fondů ústavních vyhrazena je těmto orgánům církevním podle zřízení církevního k tomu povoláným, nepotřebují zvláštního schválení státního.

§ 114.

Kdyby některý církevní ústav přestal trvati, náleží rozhodnutí o dalším používání majetku toho ústavu příslušnému církevnímu orgánu, není-li nadací listinou aneb stanovami ustanoveno jinak. Rozhodnutí to však podléhá schválení nejbližší vyššího orgánu církevní správy. Kdyby příslušný církevní orgán pro jakoukoli příčinu neučinil rozhodnutí, připadne správa pozůstalého jmění a rozhodnutí o jeho používání, jde-li o ústav farního neb filiálního neb školního sboru, seniorátnímu výboru, jinak výboru synodnímu. Při tom jest však hleděti k případnému novému užítí tohoto ústavu a k tomu, aby se výnosu jmění použilo k účelům blízkým těm, pro které byl ústav zřízen.

§ 115.

Českokobratrská církev evangelická má všeobecný církevní fond, z něhož se zapravují potřeby obecné administrace církevní, zejména:

1. náklady synodů, synodních zpráv a předloh;
2. náklady spisů vydávaných synodním výborem;
3. náklady vzešlé disciplinárním jednáním podle rozumu disciplinárního řádu;
4. jiné výlohy obecné církevní správy.

§ 116.

Všeobecný církevní fond se shromažďuje:

1. z výnosu všeobecné církevní sbírky chrámové, kterou synodní výbor každoročně rozpisuje;
2. z výtěžku spisů vydaných synodním výborem;
3. z příspěvků sborů, které synod aneb podle jeho usnesení synodní výbor na sbory

rozvrhne, a to příspěvků jednak stálých, jednak občasných, potřebných pro větší náklady církevní;

4. z podpor, které byly synodním výborem pro tento fond vyžádány ze státní dotace evangelické, zejména z interkalarií.

§ 117.

Všeobecný církevní fond spravuje synodní výbor a podává z něho účty každému synodu, synod udílí správnímu výboru absolutorium.

§ 118.

Pokud se dostává Českokobratrské církvi evangelické roční státní paušální dotace, bude o vynakládání jejím činiti příslušnému ministerstvu návrhy synodní výbor.

Návrhy ty se mohou vztahovati zejména na tyto účely církevní: Na funkční platy konseniorů nebo i jejich vikářů, na administraci a výdaje ústřední správy církevní, na všeobecný fond církevní, na podpory farním, filiálním a školním sborům k upravení služného farářů, vikářů a učitelů, na podpory pensistů, vdov a sirotků, na podpory jich ve zvláště těžkých případech nedostatku, na subvence k vydržování církví, na zapravení dluhů a staveb, na podpory pro nemajetné studující bohosloví.

Za povolení těchto podpor musí žádati jednak staršovstva sborů, jednak seniorátní výbor, po případě i synodní výbor.

Žádosti staršovstev, doprovázené přehledem a posudkem konseniorů, jakož i žádosti seniorátních výborů posílány buďtež prostřednictvím synodního výboru.

65.

**Zákon ze dne 15. února 1922,
kterým se doplňují a mění dosavadní předpisy
o pojišťovnách.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Článek I.

Dokud nebude věc jinak zákonem upravena, jest na Slovensku a v Podkarpatské Rusi ku zřízení pojišťovacích ústavů zapotřebí zvláštního státního povolení.

Udíletí povolení přísluší ministru vnitra v dohodě s ministry financí, průmyslu, obcho-